
KERNFUNCTIES

Publicatie/Dossier vervolgpagina

Een analyse van de wijze waarop bibliotheken invulling geven aan de kernfuncties uit de wet.

Hoeveel activiteiten organiseren de openbare bibliotheken? Wat voor type activiteiten zijn dat? En met wat voor dienstverlening geven de bibliotheken nog meer invulling aan de kernfuncties uit de wet? Daar geven we in deze analyse antwoord op.

Aantal georganiseerde activiteiten neemt fors toe

Met hun variatie aan activiteiten geven bibliotheken invulling aan de verschillende kernfuncties uit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening (Wsob). In 2014 werden door alle bibliotheekorganisaties samen ruim 72 duizend activiteiten geteld. In de jaren daarna tekende zich vervolgens een stijging af tot circa 145 duizend activiteiten in 2017. Ook in de registraties over 2018 zien we een forse stijging terug. Op basis van nauwkeurige registratie (door 72% van de bibliotheken) en schatting (door 28% van de bibliotheken) kwam het aantal georganiseerde activiteiten voor 2018 op circa 202 duizend uit. Naar verwachting worden de stijgingen van de afgelopen jaren deels gekleurd door de verbetering in uitvraag en de registratie door bibliotheken, al is er wel degelijk sprake van een groei in het aantal georganiseerde activiteiten.

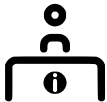
Activiteiten primair gericht op educatie en lezen

De meeste activiteiten die openbare bibliotheken organiseren, sluiten aan op de kernfuncties educatie en ontwikkeling (circa 87 duizend activiteiten) en leesbevordering en kennismaking met literatuur (ruim

65 duizend activiteiten), evenals voorgaande jaren. Waar voorheen lezen en leesbevordering bovenaan stond, zijn in 2018 de meeste activiteiten rondom educatie en ontwikkeling georganiseerd. Ook het aantal activiteiten rondom de andere drie kernfuncties moet niet worden onderschat. Hoewel het aandeel van deze activiteiten in het totaal relatief klein is, gaat het bij de kernfuncties kennis & informatie (circa 14 duizend activiteiten), kunst & cultuur (ruim 26 duizend) en ontmoeting & debat (bijna 9 duizend) ook om substantiële aantallen activiteiten. Naast educatie en ontwikkeling is ook het aantal activiteiten rondom kunst en cultuur sterk toegenomen in vergelijking met 2017.

202.000

activiteiten georganiseerd

1.600

informatiepunten

16

samenwerkingspartners (gemiddeld per bibliotheek)

98%

werkt samen met de overheid

Breed aanbod aan informatiepunten

Rondom de kernfunctie kennis en informatie worden circa 14 duizend activiteiten georganiseerd, maar bieden ook vrijwel alle bibliotheekorganisaties één of meer informatiepunten aan (95%). In totaal waren er in 2018 circa 1.600 fysieke informatiepunten in de vestigingen van openbare bibliotheken, gemiddeld 2 per (hoofd)vestiging. Hoe groter aantal inwoners in het werkgebied, hoe meer informatiepunten de bibliotheekorganisaties aanbieden. De typen informatiepunten zijn zeer uiteenlopend.

Basisvaardigheden (88%) en lezen met een leesbeperking (73%) zijn de belangrijkste thema's waarop de informatiepunten zijn ingericht; deze komen in bibliotheekorganisaties van diverse omvang voor. Informatiepunten gericht op meer specifieke domeinen, zoals werk, inkomen en loopbaan, juridische zaken en overheid komen ook relatief vaak voor, vooral in bibliotheken met een groter werkgebied (100.000 inwoners of meer).

Veel en diverse samenwerking

In de dienstverlening die op de vijf kernfuncties aangeboden wordt, werken bibliotheken met veel en diverse partnerorganisaties samen. Gemiddeld werkten bibliotheken in 2018 samen met 16 verschillende partners om de kernfuncties uit te voeren. Vrijwel alle bibliotheken werken met de samen met de (lokale) overheid (98%), partners uit het domein basisvaardigheden (zoals Stichting Lezen & Schrijven en andere taal- en digitaalaanbieders) (97%) en het onderwijs (96%). Veel van deze samenwerkingsverbanden vinden plaats in het kader van landelijke programma's, zoals de Bibliotheek en basisvaardigheden, BoekStart en de Bibliotheek *op school*. In vergelijking met 2018 werken meer bibliotheekorganisaties samen met organisaties gericht op persoonlijke ontwikkeling, werk en inkomen,

vluchtelingen en consultatiebureaus.

Landelijke programma's

Met diverse metingen die zijn uitgezet via het Bibliotheekonderzoeksplatform (BOP), is onderzoek uitgevoerd naar de landelijke programma's waarmee in 2018 verdere invulling is gegeven aan de kernfuncties. Zo is in het kader van Tel mee met taal en Kunst van Lezen onderzoek uitgevoerd naar de dienstverlening van bibliotheken op het gebied van basisvaardigheden, BoekStart en de Bibliotheek *op school*. Hieruit blijkt o.a. dat vrijwel alle bibliotheken producten en/of diensten aanbieden voor basisvaardigheden voor volwassenen en dienstverlening bieden voor het primair onderwijs (Van de Hoek & Van de Burgt, 2019; KB, 2019a; KB, 2019b). Met de Bibliotheek *op school* zijn in het schooljaar 2017-2018 circa 655 duizend basisschoolleerlingen en circa 110 duizend leerlingen in het voortgezet onderwijs bereikt. (Langendonk & Van Dalen, 2019).

Bronvermelding

- Hoek, S. van de & Burgt, A. van de (2019). *Dienstverlening openbare bibliotheken rondom basisvaardigheden voor volwassenen 2018*. Den Haag: Koninklijke Bibliotheek.
- Koninklijke Bibliotheek (KB) (2019a). *Dienstverlening openbare bibliotheken aan het primair onderwijs 2017-2018*.
- Koninklijke Bibliotheek (KB) (2019b). *Dienstverlening openbare bibliotheken aan het voortgezet onderwijs 2017-2018*.
- Langendonk, A. & Dalen, G. van (2019). *Feitenrelaas | Kunst van Lezen*.